

Nam thành Công Giáo. Revue
de la jeunesse catholique.
Mensuel

. Nam thành Công Giáo. Revue de la jeunesse catholique. Mensuel. 1935-06.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».

- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.

- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

NAM THANH

VỚI AI

LÀ BAN

TRI-ÂM

Lời Cha Tuyên Ủy

Nhiều bạn thanh niên ngoại giáo hiểu biết tâm lòng nhiệt thành giúp ích cho bạn trẻ của chúng tôi, thầy đạo Phật chân hưng một cách hăng hái có đến hỏi chúng tôi nhiều điều về vấn đề quan thiết hiện thời này. Nhất là anh em thấy các quan đèn dự lễ ở các chùa khi hội Phật-Giáo nhóm lập hay ở các chi diêm các tỉnh thì lại tưởng nhầm rằng Chính-Phủ Bảo-Hộ có ý công nhiên bang trợ đạo Phật chăng?

Kể lại những lời chât vắn của các bạn quá yêu mến thăm chúng tôi tưởng không sao xiết, đây chỉ xin nhắc lại câu hỏi của một bạn ngoại giáo mà xưa nay chúng tôi vẫn quý yêu vì những tư tưởng thông minh sắc đáng thường đến bấy tỏ với chúng tôi.

« — Thừa Cha, mấy năm học ở nhà trường Pháp-Việt, mới văn chương tư tưởng Âu-Tây nó đã làm long cái nền tảng tôn giáo cha truyền con nối của dân bên lương chúng con. Chúng con thâm hiểu rằng thuyết luân hồi, thuyết thần thánh là nhầm. Rồi đêm ngày ông Bossuet trong những áng văn hùng hồn thâm thúy giúp chúng con biết Chúa, biết đấng Hóa-Công cao trọng lộng lẫy là chừng nào; ông Pascal với những tư tưởng cao sâu bắt chúng con phải kính sợ Chúa; ông Rousseau bấy tỏ Chúa nhân từ, vạch ra cho chúng con biết tự nguyên tính loài người vẫn tốt mà sở dĩ xấu là chỉ vì ảnh hưởng của xã hội nó lôi kéo, nó trát nhẹ bôi bùn, ông Chateaubriand với những lời văn thanh tao thánh thót thuật cái công cuộc vĩ đại của Hội Thánh Công Giáo làm cho ai đọc cũng phải mê phải phục mà muốn theo; ông Victor Hugo, ông Lamartine đem giọng thơ du dương trầm bổng mà mô tả những tính tình cao thượng êm đềm chỉ đạo công giáo mới có để lau khô nước mắt cho những ai thất vọng vì cuộc đời lại biết đường đem hy vọng dặt vào nơi Chúa. Rồi, nhìn xung quanh nào nhà nuôi người hủi, nhà nuôi kẻ tàn tật mồ côi, chúng con thấy mà

hiều rằng không có đạo nào như đạo Công-Giáo đã quên mình mà đỡ đần an ủi những kẻ khôn nạn bơ vơ.

Thưa Cha, con nghĩ như vậy phải chăng?

« — Tôi mỉm cười thì người ấy lại tiếp luôn rằng :

« — Thê nên chúng con tự hỏi mà không hiểu tại sao Chính-Phủ đã huấn luyện chúng con bằng những tư tưởng âu tây, tư tưởng do đạo Công-Giáo mà ra, nay lại chủ trương cuộc chân hưng đạo Phật là một đạo mà chúng con thiết nghĩ không thể dúp ích về việc khai trí luyện hồn cho chúng con, cái trí, hồn đã vì sự học của chúng con mà thuộc hẳn về văn minh âu tây rồi ? »

— « Việc các quan đi dự lễ của đạo Phật ở các chùa là cử chỉ lịch sự của các vị trị dân về phạm vi chính trị, ta chẳng nên bàn. Nhưng, trong nhời chat vắn của bạn cũng nhiều nhẽ thật là sắc đáng. Mấy pho lịch sử anh em bạn trẻ dùi mài trong mấy năm ở trường học, đã giúp cho ta biết rằng nếu nước Pháp ngày nay đứng vào bậc nhất về văn chương, về mỹ thuật, về chính trị, nói tóm lại nếu nước Pháp được hoàn toàn về mọi phương diện là nhờ đạo Công-Giáo vậy.

Về phương diện mỹ thuật, nếu không có nhà Thờ Đức-Bà ở Paris (Notre Dame de Paris), nhà thờ thành Reims, nhà thờ Mont Saint Michel thì nước Pháp mất hẳn một phần đẹp đẽ.

Về phương diện văn chương, đem bỏ những ý tưởng thâm viễn, những tính tình cao thượng đẹp đẽ của đạo công-giáo nó đã khiến có những tác phẩm tuyệt vời như Chansons de geste, như các bài diễn văn của Fénelon, Bossuet, những bi kịch của Racine và Corneille thì nước Pháp còn gì có thể gọi là một nước văn chương bậc nhất.

Về phương diện xã hội, ngay từ Trung cổ, Hội Thánh Công Giáo đã bênh vực kẻ nghèo, kẻ làm công với người dẫu, người chủ thợ, đã lập ra những hội liên đoàn, tương tế ngõ hầu để giúp các người chân lấm tay bùn, các người dùng sức óc mà làm kẻ sinh nhai.

Nếu đem lịch sử hoàn cầu ra mà xem xét thì ta sẽ thấy rằng đạo công-giáo là nền tảng của văn minh, mà đạo công-giáo không như đạo Phật, đạo Bà la môn chỉ là một đạo của một xứ hay một dân tộc mà là một đạo của toàn **Nhân-Loại**.

Các giống nòi, các chủng tộc đã được vì đạo công-giáo mà có sức mạnh canh tân cải tổ, cái sức mạnh nó đã giúp 12 tông đồ Đức Chúa Jêsu nên những bậc thắng nổi đế quốc La-Mã, thắng nổi cả toàn cầu, sức mạnh nó đã khiến những nô tỳ ở thành La Mã đập đổ được lũ đại ác chuyên quyền, sức mạnh nó đã làm cho dân mọi rợ nước Pháp đòi cổ nên một dân tộc có kỷ luật chăm làm, sức mạnh nó khiến một chiến tướng cực kịch như vua Clovis nên một vị chúa tể anh hùng làm lũy ngăn ngừa cho châu Âu thoát nạn xâm lược của sự dã man dân Đột Quyết (Attila), sức mạnh nó làm cho vua Louis nên gương mẫu là một vị khôn ngoan, công bằng, nhân từ, đạo đức, sức mạnh nó đã thúc giục lòng ái quốc của người công-giáo mà làm cho cô bé chăn chiên Jeanne d'Arc nên một vị vạn thê can quốc anh hùng.

Hội Thánh Công-Giáo trải qua các thế kỷ đã cực cung tận tụy với việc trừ bỏ các cái hại cho nhân loại.

Thánh Vincent de Paul đã bỏ mình mà cứu chuộc những kẻ khôn nạn bị bắt làm nô tỳ. Chính Hội Thánh Công Giáo đã hô hào mà hết sức bài trừ được nạn mãi nô.

Chính Hội Thánh Công Giáo đã do sáng kiến của thánh Bernard dựng việc lập nhà thương.

Chính Hội Thánh Công Giáo thứ nhất đã giao tay ra mà nâng dậy các kẻ khôn cùng, bệnh nạn, côi cút mà xã hội dưỡng bỏ, rẻ khinh.

Chính Hội Thánh Công Giáo đã mở trường giầy không cho kẻ nghèo mà người sáng lập ra việc này là thánh Jean Baptiste de la Salle.

Trước kia chưa có máy in, Hội Thánh Công Giáo đã riêng hẳn ra một số đông các thầy tu để chép sách mà giúp vào cuộc mở mang về khoa-học, về văn-chương.

Hội thánh khi làm việc không có ý làm riêng cho dân có đạo mà làm cho cả nhân loại được nhờ.

Ai đã nghiên cứu về bão gió ở Viễn-Đông? Cha Lejay, một vị thông thái.

Nhà thiên văn nào to nhất ở Viễn-Đông? Nhà thiên văn Zi Ka Way của các cha dòng Tên Thượng-Hải.

Trải mười chín trăm năm. Hội Thánh Công Giáo đã cảm được mà soi đường cho nền văn minh tiên bước, mà mỗi khi cao tuổi thêm một trăm năm thì Hội Thánh Công Giáo lại mạnh mẽ nhiệt thành mà hoạt động.

Ở trong phạm vi quốc gia, Hội Thánh Công Giáo công nhận quyền tự chủ, mà các cha đi giảng đạo không khi nào là đội mở đường xâm lược cho quân quan nước mình, chỉ có một mục đích là làm việc Chúa, đem tôn chỉ tinh thần công giáo mà mở mang cho nền đức dục, trí dục; khi đã xong việc thì trả lại cho người bản quốc cai trị che chở lẫn nhau. Đây chỉ là cái lỗi cũ của Hội Thánh Công Giáo vẫn đi xưa nay. Thánh Martin một người nước Áo đã giúp cho một phần lớn nước Pháp đời cổ (Gaule) trở lại đạo Chúa, giúp cho người Pháp có thấy cả, có giám mục, cho đến ngày nay nước Pháp xưa kia bị người La-Mã cai trị đã trở nên một nước độc lập, giàu mạnh nhất hoàn cầu, một con trưởng rất mên yêu của Hội Thánh Công Giáo.

Việc này lại bắt đầu làm ở Viễn-Đông. Ta thấy ngày nay có giám mục Nhật-Bản, giám mục Trung-Hoa rồi giám mục Việt-Nam lần lượt đem cái khôn ngoan hòa bình, cái tình bác ái mà giầy đổ chỉ đường cho đồng bang đồng chủng mình.

Hội Thánh Công Giáo vẫn tiên, liền để làm việc có ích chung cho nhân loại. Vạn quốc được nhờ Hội Thánh, có nhẽ đầu riêng nước Việt-Nam ta lại không được hưởng chung cái ơn đức thiêng liêng to tát kia.

Đạo Công giáo là thề. Một khi quốc dân đã hiểu biết đạo Công giáo mà nhất là phái thiếu niên, thì nước Việt-Nam sẽ tự mình mà lớn mà mạnh mà sửa soạn để trở nên một dân tộc biết sức mình, biết sô phận mình.

Bản tâm thiết tha âu yếm dân tộc Việt-Nam, tôi nghĩ rằng đem một đạo đã suy vi, mai một mà chân hưng lên ấy là muôn ngàn cần thiếu niên sứ này nhờ dịp thâu thái lấy tinh thần Âu-Tây vậy.

Đạo Công giáo, hy vọng của Việt-Nam phải là ở đó!

Chúng tôi, bọn thiếu niên công giáo, chúng tôi chỉ có biết một đường để làm việc cho tổ quốc là sửa mình chúng tôi theo bốn phận, theo danh dự để sau này xứng đáng với địa vị làm cha, làm con trong nhà, làm dân trong nước.

CHA CAO

MỪNG CÔNG-GIAO NAM-THANH

CÂU ĐÔI: Người Nam ta ở đất Nam, nào học thức, nào tinh thần, bốn nghìn năm sông Vị núi Côi, tuổi trẻ diễm tô non nước cũ.

Con Chúa phải vâng lời Chúa, nầy chương trình, nầy tôn chỉ, ba mươi triệu con Hồng cháu Lạc, đạo lành sửa soạn sách đèn nầy.

THƠ:

Một nghìn chín trăm ba mươi năm,
Nam Thanh ra đời là một năm.
Ngồi bút sửa sang người tuổi trẻ,
Tiếng chuông tìm gọi khách tri âm.
Nhẽ giới đạo Chúa in càng rõ;
Chữ Á văn Âu dịch chẳng nhầm.
Cùng bến cùng thuyền xem một hội,
Xin ai ghi tạc nghĩa đồng tâm.

Phạm-Minh-Phụng

ĐẠO CAO-ĐÀI LUNG

LAY TỪ NỀN TẢNG

Cuối năm ngoái các báo nói sang năm thì đạo Cao Đài ra truyền bá tại Bắc-kỳ, nhiều người muốn biết căn nguyên và tôn chỉ đạo ấy thế nào? Vào hồi mười năm về trước ký giả đọc báo ở Saigon và sách nói về đạo Cao-Đài tưởng nên viết ra đây để bà con đồng lãm. Nói về căn nguyên đạo Cao-Đài và đạo Cao-Đài đối với tôn chỉ các vị giáo chủ mà đạo Cao-Đài thờ có thể dung hòa với nhau được không? Đạo Cao-Đài thành lập vào khoảng năm 1917 tại Saigon, ông chủ đạo ấy tự xưng là Ngọc-Hoàng Thượng-Đế thánh hiệu là Cao-Đài tiên ông, lấy một con mắt thờ gọi là Thiên-Nhân. Nhưng xét đạo ấy lập thành cũng bởi cách tu tiên, phụ tiên lên xin thơ. Thước-giả ai cũng biết phụ tiên là một cách tiêu khiển của các bậc danh nho ngày trước, trong lúc thư nhàn hững hờ, phụ những bậc như các ông Lý-thái-Bạch, Đông-phương-Sóc vân vân..., lên xin thơ, họa thơ để giải thoại mà chơi, về sau bởi mê tín người ta mới cầu tiên lên xin thuốc hỏi những việc hay dở. Thật thế, đạo Cao-Đài xuất phát ra bởi cách phụ tiên vì vào hồi hơn 20 năm về trước trong Nam-kỳ phụ tiên lên xin thơ xin thuốc rất thịnh hành, ngồi đầu cũng nói đến phụ tiên, đàm luận đến thơ tiên, nào tứ tuyệt nào thất-ngôn. Năm trước ký-giả đi qua Saigon các người theo đạo Cao-Đài nói với ký-giả rằng: trong khi làm lễ cầu kinh thời cũng theo lối tứ-tuyệt thất-ngôn mà dâng hoa dâng rượu, khi Cao-Đài tiên ông giảng bút thời cũng dùng phần nhiều là thơ thất-ngôn; ký-giả còn nhớ người ta đọc cho ký-giả nghe bài thơ Cao Đài tiên ông giảng bút đêm ngày lễ Sinh-nhật (Noël). Thơ rằng: Muôn kiếp có ta năm chủ quyền, vui lòng tu niệm hưởng ân thiên, đạo mầu rưới khắp nơi trần

thế, ngàn tuổi muôn tên giữ trọng quyền.

Mà nhà khởi xướng ra đạo Cao-Đài ở xa người ta tưởng là ông Lê-văn-Trung nhưng nhiều người ở Nam-kỳ nói người khởi xướng đầu tiên là ông Phủ Chiếu, là người sùng bái đạo tiên, hay ăn chay phụ tiên để cầu các việc, một hôm phụ tiên lên thời thấy tiên giảng bút tự xưng là Ngọc-Hoàng Thượng-Đế thánh hiệu là Cao-Đài tiên ông, hạ trần để giảng đạo, Nam phương ai theo đạo Ngài thời lấy một con mắt mà thờ gọi là Thiên-nhân. Từ lúc bấy giờ ông Lê-văn-Trung cùng các người đồng chí mới dựng nên đạo Cao-Đài. Nhưng có người nói hai chữ Cao-Đài và con mắt gọi là Thiên-nhân là do truyện Thủy-hử bên Tàu vì ngày trước về đời nhà Tống có một 108 người cách mạnh muốn đánh đổ nhà Tống tụ nhau ở núi Lương-sơn-bạc mà Tống-Giang là đầu đảng. Trên núi Lương-sơn-bạc đắp một cái đài cao ba tầng đặt tên là Cao-Đài bọn cách mạnh lên đây cầu giới cho biết. Thình lình bữa ấy có một tiếng nổ to, trên giới hiện ra một con mắt to chiếu hào quang xuống đất là Thiên-nhân. Khai đảo đất chỗ ấy lên thấy tấm bia khắc 4 chữ « Thể thiên hành đạo » và tên tuổi 108 người cách mạnh. Vậy cái thuyết cho rằng cái tên Cao-Đài rút trong tích truyện Thủy-hử tưởng cũng có bằng cớ lắm. Mà các người đi đạo Cao-Đài thời nói khác, nói rằng Ngọc-Hoàng giảng bút tự xưng là — Cao-Đài tiên ông đại bồ tát ma ha tát Ngài lại xưng là — *Nhiên Đẳng-Cổ-Phật thị ngã*, — *Thích-già-Mâu-Ni thị ngã*, — *Thái-thượng-nguyên-thủy thị ngã*, — *Gia-tô giáo-chủ thị ngã*, — *Kim-việt Cao-dài-huyền-khung-cao-thượng-đế giáo đạo nam phương*, nghĩa là *Nhiên-đẳng-cổ-phật là ta*,

Thích-già-mâu-ni là ta, *Thái-thượng-thủy-nguyên là ta*, *Gia-tô giáo-chủ là ta*, *Cao-dài-huyền-khung-cao-thượng-đế mở đạo phương nam*

Vậy các Ngài xem lời tuyên bố của Cao-Đài tiên ông trên kia thời Ngài vừa là Ngọc Hoàng, vừa là Phật vừa là Thái thượng, vừa là Gia-Tô giáo chủ vậy người theo đạo Cao-Đài đồng thời phải thờ cả bằng ấy các vị giáo chủ. Nhưng tôn chỉ mỗi đạo một khác nhau. Đạo Thiên Chúa tin có Đức Chúa Lời (Thượng Đế) thưởng kẻ lành phạt kẻ có tội, giày người ta phải thờ một đấng Thiên Chúa và thương yêu người đồng loại cùng mình. Đạo Phật thì không tin có đấng Thượng Đế vì Phật đã nói rằng: *Thượng thiên địa hạ duy ngã độc tôn* mà tin có kiếp luân hồi. Đạo Lão tử cũng không tin có đấng Thiên chúa vì Lão tử nói rằng: *Thiên địa sinh ư hữu, hữu sinh ư vô*, nghĩa là giới đất sinh ra từ chỗ có, chỗ có sinh ra chỗ không. Như thế thì Lão tử nói: Đạo sinh ra muôn vật và chủ tể muôn vật chứ không có thượng-đế. Cứ như thế mà xét thì Lão tử không phải là Tôn giáo chỉ là một nhà triết học xin độc quyền Đạo-Đức-kinh mà người Tây dịch là *Le livre de la Voie* thì đủ rõ (Đến lần sau sẽ nói rõ tại làm sao mà Lão Tử không phải là một Tôn giáo.) Cứ xem cách tổ chức đạo Cao-đài thời ai cũng hiểu không phải là chính đạo mà là tạp đạo, nhưng tại làm sao đạo Cao-đài lại thờ nhiều vị Giáo-chủ như thế, chẳng qua các ông sáng lập ra đạo này lợi dụng cái trình độ học thức của người mình và lòng mê tín mà lập ra, tuy thế nhưng cũng còn nhiều chỗ khuyết điểm.

TRẦN-ĐÌNH-HÒE

(Kỳ sau sẽ tiếp).

TIN ĐÔNG-PHÁP

NAM-ĐỊNH

Đức Cha Hồ-ngọc-Cần.

Buổi hội đồng Cơ Mật (Conseil secret) 1er Avril 1935 đã cho Đông-Pháp có một Giám-Mục thứ hai nữa : Đức Cha Dominique Hồ ngọc-Cần đã được Tòa Thánh phong chức Giám-Mục thực thụ thành Zénobias và sung chức phó Giám-Mục địa phận Bùi-chu, đến mừng bốn tháng tám tây sẽ làm lễ thụ phong ở Huế do Đức Cha Tổng thay Đức Giáo-Hoàng truyền chức.

Đức Cha Hồ-ngọc-Cần năm nay 59 tuổi, sinh tại Ba Châu về địa phận Huế năm 1876. Người chịu chức Thấy Cả từ năm 1902, Phó-sứ kẻ Vạn rồi Chánh-sứ kẻ Hạc, rồi về làm Giáo sư trường La tinh cho đến năm 1923, ngoài 15 năm.

Đức Cha rất nhiệt thành về việc lập dòng bản quốc các Thầy dòng Lái Tim ở Tràng-an mà người làm Bề trên.

Người là một nhà văn tự trứ danh ở kinh đô. Ngoài việc dúp cho báo Lời Thăm và báo các thầy cả Đông-Pháp Sacerdos Indosinensis, Người đã viết nhiều cuốn sách có giá trị bằng Pháp văn và quốc văn.

Thấy tuổi thì tưởng chừng Đức Cha là người lão quyền rồi, nhưng có tới gần Người, được trông cặp mắt tinh nhanh, cái vẻ quả quyết của Người mới hiểu rằng Tòa Thánh lựa chọn Đức Cha Hồ-ngọc-Cần để đem tài tổ chức khéo léo, sức học uyên thâm ra để cai trị 180 Thầy cả với ngót 36 vạn bốn đạo địa phận Bùi chu thật là đích đáng.

Các Cha bản quốc địa phận Bùi chu và các giáo hữu mong đợi kỳ lâm chính của Đức Cha Hồ-ngọc-Cần và tỏ lòng hy vọng rất nhiều vào kỷ nguyên mới của địa phận.

THÁI-BÌNH

Đức Cha Tổng diễn thuyết

Ngày chủ nhật 19 Mai vừa là ngày thất bách chủ niên ông Thánh Dominique sáng lập dòng các linh-mục thừa sai I pha nho, vừa là ngày kỷ niệm bà Thánh Jeanne d'Arc nữ anh hùng cứu quốc của nước Pháp, xứ Thái-Bình đã mời Đức Cha Tổng về dự lễ để thỏa lòng khao khát bấy nay của dân chúng và để cho ngày kỷ niệm ấy lại nên là một ngày kỷ niệm riêng của giáo hữu.

Năm giờ rưỡi chiều Đức Cha diễn thuyết bằng tiếng Pháp, về vấn đề : *Tiến bộ của sự sống* (Le progrès de la vie). Sau khi đã cắt nghĩa chữ tiến bộ, người đem những thí dụ, những công việc trên thế giới mà làm cho thính-giả hiểu biết rằng nếu chỉ tiến bộ về hình thức ấy là chưa là hoàn toàn. Muốn được tiến bộ hoàn toàn cần phải lưu ý cho tinh thần của mình khỏi bị cái tiến bộ hình thức vật chất nó lấn át. Linh hồn có sống thì tư tưởng hay mới có, tính tình hay mới có, mà muốn cho linh hồn sống thì phải đem linh hồn đến gần Chúa, vì Chúa là nguồn sự sáng, mà sự sáng là điều kiện tối cần cho sự tiến bộ văn minh.

Lễ Thánh quan thầy các Thầy giòng.

Ngày 15 Mai vừa rồi các học sinh trường thầy giòng khắp Đông Pháp đã họp một ý với 50 vạn anh em bạn đồng học các nước mừng lễ Thánh Quan Thầy Saint Jean Baptiste de la Salle, sáng lập dòng, là đáng đã vì bọn trẻ em, bọn thanh niên, có sáng kiến về việc mở trường dạy học để sửa soạn cho tương lai những nhân tài có học lực, có đức tính, để sẵn sự học cho khắp nơi kẻ nghèo khó mà phá tan cái tối tăm của sự giốt nát nó bắt người ta phải suốt đời bò man ở nơi tội lỗi, nhờ nhầm.

Đạo Phật.

Cha Thi (Sovignet) chính xứ Phủ lý đã soạn song một cuốn sách khảo cứu về Đạo Phật chắc là một tác phẩm có giá trị vì Cha Thi xưa nay vẫn nổi tiếng uyên bác về Hán Văn. Anh em nên đón xem cuốn Phật Giáo bằng Pháp văn ấy sắp xuất bản.

HỌP THƠ

Ai-Tín

Bản-san nhận được tin buồn cụ Trần-dăng-Chu là thân phụ ông Trần-dăng-Lân phán sự tại Đông-Pháp ngân hàng mới tạ thế 28 mai 1935 tại quý xá ở Vinh.

Với ông Lan, một bạn thân của bản-san ở Nghệ, chúng tôi xin có lời thành thực chia buồn trong dịp đau đớn này.

Sách Phúc-Âm

Ông F. Vượng sinh viên trường St Sulpice viết thư thăm cha Tuyên Ủy và tỏ tình thân thiết với hội C. G. N. T.

Cha T. U. và anh em hội rất cảm ơn ông, xin vui lòng tiếp ông trong kỳ hội ngày lễ San-ty 16 Juin và mong đợi được nghe ông nói truyện về *Giá-trị sách Phúc-âm* như lời ông đã hứa.

Đức cha Tổng với thiếu-niên

Được bà con lương giáo hoan nghênh, cuốn sách này đã bán gần hết, mà theo nhiều thư thỉnh cầu có nhẽ lại tái bản một lần nữa.

Xin nhắc lại cuốn sách này là bài diễn thuyết về Pháp văn của đức Cha Tổng đọc tại hội M. M. Đ. Namđịnh, ngày 7 Février về Nghĩa sự-sống (Le sens de la vie) khi người bề mặt kỷ cấm phòng C. G. N. T. Chẳng những in bài diễn văn ấy, chúng tôi lại thêm cả bài dịch ra quốc-ngữ để mọi người có thể thấu thái được những ý tưởng cao thâm mà Đức Cha tiên khởi Việt-Nam đã giải bày.

Một tháng...

trong Thê giới Công-Giáo

Một đảng Linh-mục lão-thành tạ thế.

Cha Jacques Tchang chính xứ Si-wantze (Mong cổ) vừa tạ thế hưởng thọ 80 tuổi. Cha Tchang như cuốn lịch sử dòng của hội Truyền giáo Bỉ ở Shent (Mông cổ), lúc cha còn niên thiếu, trong xứ bốn đạo hơn 7000 mà chỉ có 6 thầy cả coi sóc, các cha vất vả, mỗi năm hai lần đi từng làng giảng đạo. Ngày nay miền ấy chia thành 6 địa-phận số bốn đạo gồm có 170.000 người.

Sẵn khiêu thông-minh, học lực lại chắc chắn, dòng đã 7 năm trường Cha Tchang đi giảng đạo ở các làng ngoại giáo, cha không phí bỏ một ngày lễ, một dịp nào có nhiều người đến dự mà không lợi dụng giảng dạy sự đạo, tranh luận với các thính giả và cắt nghĩa cho họ mọi điều cần thiết.

Cách khéo léo ấy, kết quả rất mỹ mãn. Cha lại muốn cho người khác soi gương mình nên cha viết cuốn sách để lại nói về đời hoạt động của cha lúc mới chịu chức thầy cả.

Cha Tchang rất ham truyền giáo bằng báo chí. Cha thường viết những truyền đơn và xuất đời tìm kiếm cho con chiên những sách bổ ích. Nhưng người ta yêu, người ta quý chuộng Cha là vì lòng nhân từ bác ái của cha. Dù nghèo túng mà mỗi khi có được của gì thì cha lại vội vàng phân phát cho kẻ nghèo.

Sự lịch duyệt và tài học rộng của cha làm cho bề trên đề ý tới và năm 1924 đã cử cha đi dự Công đồng ở Thượng-hải. Cha lại hân-hạnh được đăng Khâm sứ Toà-Thánh ở Trung hoa, Đức cha Constantini giao phó việc dịch thơ từ của người ra tiếng tàu.

Một kho Đồng quý tự thế kỷ thứ XII trước Tây-lịch

Ở phía bắc tỉnh Hồ-Nam gần làng Hisao Tung là đô thành An Yang kinh nhà Thương trước, người ta mới tìm thấy một ngôi mộ trong có nhiều đồ đồng rất quý từ 12 thế kỷ trước Thiên-Chúa giáng sinh, phần nhiều đã đem về viện bảo-tàng Toronto.

Từ năm 1889 quanh miền Hisao Tung người ta thường lượm được nhiều lọ đồng, lư hương, bài vị bằng xương ghi chép lịch sử nhà Thương. Theo đó thì nhà Thương trị vì từ 1766 đến 1122 trước Thiên Chúa.

Vì thầy thổ dân miền ấy nhất được nhiều vật rất quý đem bán cho ngoại quốc, nên năm năm trước đây bác sĩ Li-Chi đến Hisao-Tung ra công tìm kiếm, song kết quả chẳng được mỹ mãn vì dân sự không chịu chỉ nơi đã tìm thấy quý vật. Gần đây dân quê cuộc đường gần chiếc cầu gỗ bắc trên sông Huan, đã đào ra ngôi mộ mà các nhà khảo cổ gọi là mộ voi, vì mọi vật tìm thấy đều làm theo hình dáng voi. Trong ngôi mộ ấy có rất nhiều đồ thờ rất quý: dao, ngọc, lư, thìa, nhạc ngựa vân vân... Đáng đề ý nhất có cái bình nước trạm trổ rất khéo, quai và nắp là đầu một con voi, vòi cong lên, phía dưới bình trạm nhiều hình rất kỳ dị, hai cái giá có quai, hai hũ rượu xanh rất đẹp, hai cái thìa một chiếc hình như cái điều cán trạm nổi, một cái đầu cừu, chiếc kia trạm đầu rồng.

Những quý vật ấy tỏ rõ cái trình độ của mỹ thuật Trung-Hoa mười hai thế kỷ trước Tây-lịch.

NHẬT-BẢN

Học lịch sử Hội Thánh

Chính-phủ Nhật-bản đã mời Cha Candau, dòng Tên (Jésuite) vào dạy ở trường đại học Waseda là một trường danh tiếng ở đất Phù-tang có 5.000 sinh viên và 200 giáo-sư.

Cha Candau sẽ dạy chuyên về khoa Lịch sử Hội-Thánh (Histoire de la Sainte Eglise) vì người Nhật cho rằng nếu không học lịch sử đạo Công-Giáo thì chưa biết đến nguyên ủy nguồn gốc văn minh Âu Tây.

PHÁP

Lễ di táng Đức Hồng-y Richelieu

Đức Hồng-Y Richelieu, một bậc vĩ nhân đã dùng tài chính trị khôn khéo, dùng thủ đoạn anh hùng giúp vua Louis XIII nâng cao địa vị nước Pháp trong thế kỷ thứ 17, từ khi mất đến nay đã 282 năm, vẫn an táng tại nhà nguyện nhà thương làm phúc thành Lyon. Mới đây, người ta đã đem di hài nhà sáng lập Viện Hàn Lâm Đại Pháp sang táng ở nhà thờ chính Saint Jean. Lễ di táng rất long trọng, khi di hài đem đến nhà thờ có đức Hồng-Y Maurin và ông Thượng-Thư Herriot, thị trưởng thành Lyon đón rước.

Một ông chủ nhiệm trẻ nhất thế giới

Bạn đồng nghiệp J. B. Boulanger chủ nhiệm kiêm chủ bút Le petit Jour năm nay vừa 12 tuổi, bốn năm về trước đây bạn đã sáng lập ra tờ báo ấy. Lúc đó mới có 8 tuổi. Ra đời ngày 2 Février 1931 ở Ed-nonton (Gia-na-dai), báo Petit Jour ngày nay đã có máy riêng có thể in mỗi phút được 100 bản và mỗi lần xuất bản 1300 tờ.

TIN THẾ GIỚI

**Nhà dòng chính các thầy
dòng sẽ rời sang Roma.**

Tuần-báo Baltimore Catholic Review ở Mỹ đăng tin nhà dòng chính các thầy dòng sắp thiên sang Roma, theo lời thầy Philippe bề trên cả hiện đương kinh-lược các nhà dòng ở Mỹ.

Ở Paris rời sang Sabeck lez Hall gần kinh-thành Bruxelles, nay nhà dòng này sẽ dựng trên đất Tòa-Thánh và chừng 3 năm nữa sẽ xong.

**Một người theo Đạo thệ
phản dăng các cha dòng Tên
một nhà to nhất thế giới.**

Ông Ballard chủ khách sạn West Baden ở Springs vừa dăng các Cha dòng Tên nhà khách sạn ấy để làm nhà dòng.

West Baden, một khách sạn rất danh tiếng, là một nhà trọ giới, cao tới 65 thước, có 708 buồng trang hoàng lịch sự: riêng buồng đại hội đã rộng 3716 thước vuông. Xung quanh vườn đất hơn 234 mẫu tây gần 900 mẫu ta.

Một chiếc tàu toàn bằng thép

Ở Camden (Mỹ) vừa hạ thủy chiếc Saint John's Guild. Chiếc tàu này rất lạ, dù hư hỏng làm sao cũng không đắm, hoặc giả có vỡ làm đôi cũng không chìm vì vỏ tàu toàn bằng thép hay aluminium, lại chia ra 25 buồng rất kín nước không rỉ vào được.

Ai yêu văn hay

thích tư tưởng cao

nên xem cuốn sách :

ĐỨC CHA TÔNG

với THIẾU-NIÊN

1 số 5 xu

25 số 4 xu rưỡi 1 cuốn.

từ 50 cuốn trở lên tính 4 xu 1 cuốn

Mua ngay kẻo hết !

Hỏi tại : **Cha CAO**

Nhà xứ Nam-Định

Những bài vở cùng mandat xin gửi cho :

R. Père Vacquier, Nam-Dinh

GIÁ MUA BÁO

Đồng niên 0\$60

Ai trả từ 1\$00 trở lên sẽ kể là *Danh-dự độc-giả*.

TIN HỘI

Các kỳ họp vụ hè

Từ nay đến septembre mỗi tháng chỉ có một kỳ hội họp vào trung tuần, nghĩa là ngày chủ nhật dĩa tháng.

**Đi thăm anh em thanh-niên
Công-Giáo xứ Kim-bảng**

8 heures sáng hôm 29 mai, trời mưa rả rích, Cha Tuyên-Úy và ban Trị-sự đã đáp ô-tô về thăm anh em C. G. N. T. xứ Kim-bảng.

Qua Trinh-xuyên đến Phố-sở xe ngừng lại : ở Kim-bảng đã có người ra đón. Đến cây số 14, Cha Tuyên-Úy và anh em phải xuống xe đi dẽ vào làng. Đường đi đã khó khăn gồ-gề, phải ngầy mưa lại lội lậm trơn hơn mỡ, ngoằn nghèo như con rắn quấn khúc dĩa những ruộng lúa chín nhấp nhô trên mặt nước. Xa xa, nhà thờ Kê-bảng khi ẩn khi hiện như còn bên lén với khách phương xa.

Vừa làm xong bị bão đổ, nhà thờ Kê-bảng lại phải xây lại lần nữa, nay công việc còn dở dang. Tuy to chẳng kém gì nhà thờ ở tỉnh mà ngày lễ cũng chưa đủ chỗ cho con chiên trong xứ. Trong làng hết thầy đều theo đạo số nhân danh hơn 1.200 người, phần nhiều trẻ em đều vào Nghĩa-binh Thánh-Thê, (150 nghĩa-binh).

Cha Tuyên-Úy và anh em dò từng bước lặn lội gần đến đầu làng thì bốn đạo đã vui vẻ reo mừng ra rước Cha. Những cậu bé kháu khỉnh chen nhau dẽ xuống ruộng chạy theo. Cờ lọng pháp phối làng xóm đã chực sẵn đón rước Cha Tuyên-Úy. Tới nhà thờ đã có bốn đạo tề tựu đông đủ lại có Cha Ngân chính xứ vui vẻ đón tiếp. Đọc kinh đoạn, Cha Tuyên-Úy giảng giải khuyên bảo các em nghĩa-binh rồi người vào nhà xứ.

Anh em Thanh-niên Kim-bảng lục tục đến đón, ông Hội-Trưởng Trần-văn-Địch giới thiệu và trình bày Cha tình trạng hội Công-Giáo Nam-Thanh Kim-bảng: Hội thành lập đã

hơn một năm song chưa có quy củ. Từ khi Đức Cha địa-phận về kinh-lược cho phép thì đã theo điều lệ hội Namdinh, tuy cũng sửa đổi vài khoản cho hợp phong-tục thôn-quê. Mỗi tháng hội họp một lần nghe Cha xứ khuyên bảo.

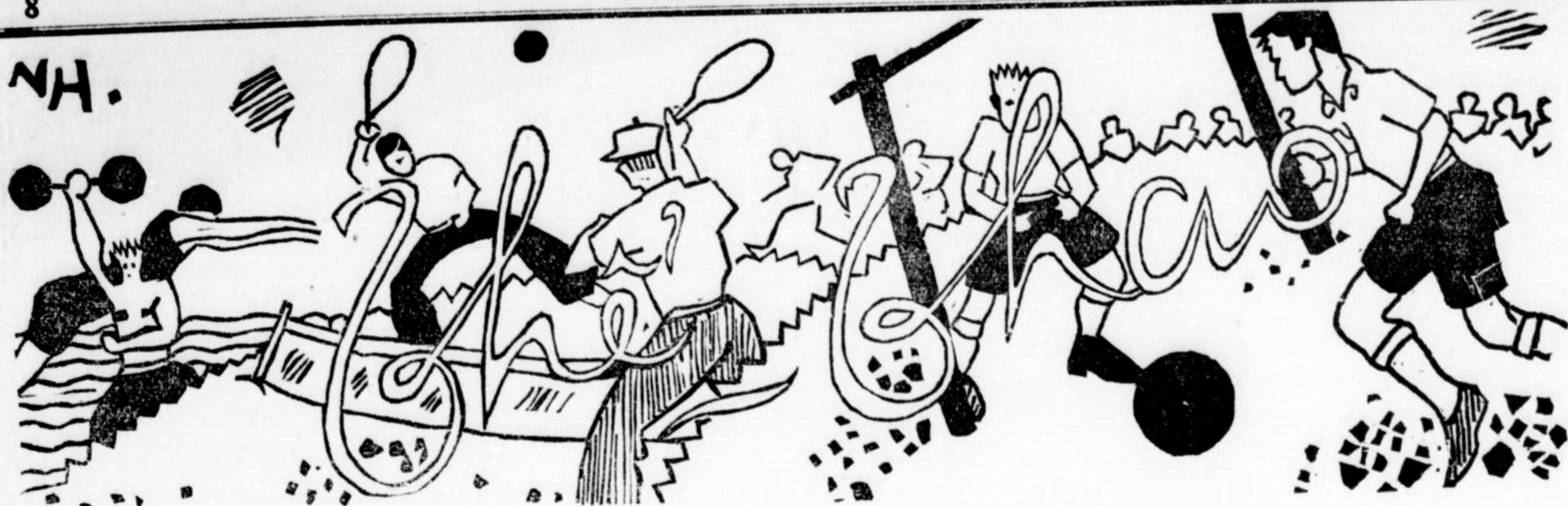
Rút lời ông Địch, cha Tuyên úy chỉ cho anh em phải tổ chức về hành động thế nào ? cha lại khuyên anh em nên hội họp luôn, làm bài diễn thuyết đàm luận cãi lẽ với nhau, cho kiến văn được rộng thêm.

Theo lời anh em mời, Cha Tuyên úy xuống nhà khách có một hội viên đọc lời chúc mừng, cảm tạ cha đã gieo giống tốt, đã ban bố cho anh em những lời châu ngọc. Đáp lại Cha khuyên anh em nên hăng hái giúp đỡ nhau làm việc bổn phận, kính mến Chúa, như ngọn đèn châu trước bàn thờ luôn luôn chiếu sáng chung quanh mình, làm gương sáng trong gia đình trong xứ, cho anh em ngoại giáo, Các anh em là tương lai của Hội Thánh Việt-Nam, phải diu giắt anh em lúc còn phân vân chưa biết theo đạo nào. Cha phát báo Nam-Thanh cho anh em, tiếp đến anh Thi hội trưởng nói về qua công cuộc C. G. N. T. Nam-định đã làm và khuyên anh em nên cùng theo chung một tôn chỉ, một điều lệ lấy « Piété Etude Action » làm phương châm cho tinh thần ái Thanh-Niên hai xứ được bền chặt.

Anh Thi biểu Cha Ngân và anh em ít cuốn « Trinh nữ liệt thánh truyện » do anh em Thanh-Niên Nam-định đã soạn.

Trong dịp vui mừng này, các em Nghĩa binh cũng muốn dự phần nên hát văn mừng Cha Tuyên-úy.

Ra sân nhà thờ chụp ảnh làm kỷ niệm, Cha Tuyên-úy và ban trị sự lại vội vàng ra xe về Nam hẹn ngày gặp gỡ.

HAI HỘI VÔ ĐỊCH GẶP NHAU

Cuộc tranh đấu hôm chủ nhật 5 Mai của hai hội: vô-địch Đông-dương nhà binh (9 Colonial) và vô-địch Bắc-kỳ (Eclair), hòa 1 à 1

Theo lệnh còi của Rochat dàn quân, ta thấy hàng ngũ hai bên:

Eclair: Fays

Tương, Binh,
Ngoạn, Thom, Nhân,
Trạch, Đức, Hựu, Quý, Ba,
Talon, Marinelli, Dupont, Pibrac,
Fouque, Sexamard, Puer,
Blanchenoix, Néraud,

9e Colonial: Eckart

Người xem ai cũng lo cho số phận Eclair sẽ phải thua đau, vì đội ban « mỏ neo » xem có vẻ nặng đồng cân hơn Eclair nhiều, mà mảnh khỏe cũng không phải là kém, từ tiền đạo tới thủ thành. Tăng đầu, tiền đạo 9e được bóng, lên như nước chảy, làm thế thủ Eclair rất vất vả mới giải nguy được, mà thế thủ của Eclair, một phần lớn nhờ ở Tương và Fays. Mỗi lần Eclair được bóng mang lên là bị anh cò đen Sexamard cướp được bóng mớm cho tiền đạo, lung tung trước mặt thành, Pibrac đặt vào lưới Fays một quả tuyệt đẹp mà gác điểm cho 9e.

Giờ nước chanh vào, Eclair muốn gỡ danh dự, nên sang hăm địa 9e luôn luôn. Độ 15 phút, Đức được bóng của Trạch liền xuất kỳ bất ý, tông vào lưới Eckart mà gỡ hòa cho đội ban mình.

Anh cò đen Sexamard ý chừng muốn ăn thêm, liền đổi cho Mari-

nelli về, đề lên tiền đạo, nhưng cũng không cơm cháo gì, lại bị sái chân là khác.

Bên Eclair cũng bị chơi có 10 người, vì Tương đau chân phải ra ngoài, đến lúc hết giờ, — lại chơi thêm 20 phút (prolongation) vẫn bất phân thắng phụ. Người xem rất vừa lòng đã được xem hai hội vô-địch chơi một cách đẹp mắt.

Cuộc tái đấu của hai hội vô-địch chủ nhật 12 Mai

Vô-địch Bắc-kỳ Eclair bị vô-địch Đông-dương (9e Colonial) gác 5 bàn trắng.

Thực Eclair không ngờ bị chôn sâu danh dự trong kỳ tái đấu này. Ấy là bên 9e kỳ này thiếu chàng đen Sexamard đó, còn bên Eclair vẫn nguyên đầu thủ kỳ trước. Temps đầu 9e gác 1 à 0. Sau giờ nước chanh làm luôn một hơi 4 bàn nữa. Eclair cố hết sức tẩy bạch định nhưng chẳng ăn thua gì. Tả, hữu biên bị kèm, Thành Ba và Trạch chẳng lập được công cán gì. May thế thủ của Eclair được Fays thủ thành và hậu vệ Bình đỡ được nhiều quả nguy, nếu không còn bị thua nhiều.

Chơi độ 30 phút, tăng đầu, Thom bị một đầu thủ bên 9e chơi dữ, bị thương nằm vật ra bãi tới 5 phút. Lúc ấy, thủ quân Quý muốn hô đội ban mình ra khỏi bãi để phản kháng cách chơi độc địa của đối phương, nhưng tốt lời dân sếp của khán quan, lại vào chơi như thường. Vì

thê, Eclair chơi mệt hay và Thom trước bị đau, sau tuy có vào chơi, chẳng qua cho đủ người thôi. Còn Tương kỳ này bị đau tay, mất vẻ hoạt động.

Đội ban 9e, đáng trách nhất là Pibrac và Marinelli, hai chàng chơi toàn lỗi ác iệt, làm cho đối phương dăm sợ sệt.

Tan cuộc, thủ quân 9e, Blanchenoix vào lĩnh cúp do một nhà mạnh-thường-quân cheo giải khuyến khích hai hội vô-địch.

Người xem tỏ ý phản nản và thất vọng cho Eclair nhiều lắm. Đ. T.

Khánh-Thành sân Vận-Động Nam-Dinh

Ngày 19 Mai, mới hai giờ, con đường lên sân Vận-Động rộn rịp những người mà trong sân đã thấy học trò các trường, đồng tử quân, lính, các đồ vật, các cầu tướng tề tựu túc trực ở đấy.

Ba giờ kém 15, quan Công Sứ và phu nhân tới. Ta nhận thấy có quan phó Đốc-lý Védrenne, quan Thiếu Trần-văn-Thông và các quan tây nam trong hàng tỉnh.

Bài kèn quốc ca vừa rút, bà Rocca cất bằng tam tài trắng ngang đường trước nhà rạp. Rồi các cầu tướng và anh em thể thao đi diễu một lượt quanh sân và bắt đầu biểu diễn.

Hội Hồng-Bàng được thưởng 6\$ và mỗi đầu thủ được một mền-day.

Các lực sỹ chiếm giải nhất được 2\$ và 1 chiếc mền day, các lực sỹ giải nhì chỉ được 1 mền day không.